
AMBRUS ZOLTÁN

Az orvosi kaszinó közgyűlésének sokat emlegetett határozata – mely kimondotta, hogy az orvosi kaszinó tagjai sorába nem vesz föl nőket – még ma is foglalkoztatja a sajtót. [...]

Az orvosi kaszinó egyes tagjai azonban, előbb a közgyűlésen, utóbb a sajtóban, olyan érvekkel okolták meg határozatukat, amelyekhez már köze van a nyilvánosságnak is. Ahelyett ugyanis, hogy a jogaikra, úri tetszésökre, minél nagyobb fesztelenséget kívánó kényelemszeretetőkre hivatkoznának: megleckéztetik a főzőkanál és a varrótű mellől máshová kívánczó nőket és kijelentik, hogy a nőnek a család körén kívül nincs helye, nő nem való a klubba. Ezt már felszólalásokban és újságcikkekben bajos csak úgy rövidesen bebizonyítani; ami a „Tudós nők” keletkezése idején színarany józanságnak tetszett, arra a mai gondolkodás sokféle és jól megokolható ellenvetést tehet. [...]

Az a felfogás, mely a nőket kitiltja az összes kaszinókból, az orvosi kaszinóban így argumentál:

Ha egy nő, a neméhez illő gène [„feszélyezettség”]¹ elvetésével olyan társaságba kívánczik, ahol csak férfiak vannak, ez már maga is diszkvalifikálja a tagságra, mert aki így ellentétbe helyezkedik a közfelfogással és a közmorállal, abban már nincs meg az a feddhetetlenség, amelyet a klub tagjaitól megkíván.

Meglepően szigorú ítélet, amelyhez sok szó fér. Egy orvosnőtől ugyanolyan gène-t követelni, mint egy kis leánytól, megkívánni tőle, hogyha több férfit lát egyszerre, megzavarodjék és meneküljön, talán egy kicsit sok. És ennek a gène-nek a követelése ne is olyan morális, mint amilyennek látszik. Mert azt tételezi fel, hogy sok férfi közt lehetetlen a nőnek minduntalan a férfiasságra nem gondolnia.

[...]

És miért ne óhajtaná a kollégák társaságát? Azt nem veszik tőle rossz néven, ha elmegy a bálba, sok férfi közé, akik derékon fogják, akiknek kerin-

1 Ambrus a gène [„feszélyezettség”, „zavar”] és a gène [„gén”] szavak összecsengésével játszik itt.

ÁPRILIS

Pólya Tibor rajza

NINCS MÉG VESZVE MAGYARORSZÁG

— Öreg apánk azt mondta ma reggel, akármit is írta a poszt újságot, mijsz] hiszt
el, hogy kivészöben a magyar ...

— Akkor olghanem megiesett tegnap, mikor Jánossal a palláson voltam ...

1918 december 18

Ára 1 korona

Április, 1918. december 18.

gőzés közben a lélegzetét érzi, akikkel csárdást táncol, egy rhytmusra. Ott nem követelnek tőle semmiféle gène-t; megmutathatja a karját, a vállait; rá nehezedik egy úrnak a karjára, akinek a nevét se tudja, csak azt tudja róla, hogy férfi; ez nem ellenkezik a közmorállal, ez őt nem diszkvalifikálja; ellenkezőleg, ez az útja-módja annak, hogy családi kört szerezzen magának. De ha a kollégái közé kívánczik, akikkel a lupus gyógyításáról vagy a bélfekély egy esetéről szeretne beszélni, akkor már nem feddhetetlen, akkor már nem kifogástalan. Pedig hát nem huszártisztek közé kívánczik, s éppen azért föltehető, hogy ama gondolat vezérli, amelyet az orvosi kaszinó tulajdonít neki; mert ha az a gondolat vezetné, akkor alighanem elébe helyezné az orvosi kaszinónak a négyes huszárokat. Azonkívül semmi oka fölíteleznie, hogy azok a gentlemanek, akiket a klinikákról komoly, talán nagyképű, fölötte előkelően begombolkozott s kissé száraz uraknak ismer: ebéd után pőrére vetkőznek s ha véletlenül egy nő téved közéjük, egyszerre gorillákká változnak át.

(Jövendő 1904. február 7. 6. sz. 7–10.)

Egy kurta elégia

SZÉP ERNŐ

Kis lantom szomorú dalra ajzhatom,
Kokottok ültek a Házban a karzaton,
Ültek mosollyal, illattal, vidáman,
Határozatképes számban.
Kis kokottok, kis kokettek
Sok csábos pillantást vetettek
A kopasz főkre
A butuska képviselőkre
A jobbközépre, a szélbalikra,
A palikra.